

Н.В. Шульга

кандидат педагогічних наук

Уманський державний педагогічний

університет імені Павла Тичини

КРИТЕРІЇ РОЗПОДІЛУ СТУДЕНТІВ З ЕТНІЧНИХ МЕНШИН В УНІВЕРСИТЕТАХ ШОТЛАНДІЇ

У виборі навчальних програм більшість етнічних студентів шотландських університетів керуються критеріями відбору, до яких входять наступні фактори.

Першим, найбільш важливим фактором, який впливає на вибір університету, безумовно, є гарантія працевлаштування після закінчення університету. Другим важливим критерієм названий викладацький склад університету, що є важливою умовою якісного навчання обраної спеціальності отримання диплома державного зразка.

Важливим для студентів є рівень престижу навчального закладу та акцент на вивчення рідної мови і культури в контексті іншомовного середовища. Технічна база навчального закладу, місце його розташування й інші критерії не залишилися осторонь, і також відзначені абітурієнтами.

У системі вищої освіти Шотландії більшість студентів з етнічних меншин обирають предмети гуманітарного профілю, а не технічного.

Шотландський дослідник Д. Кеннінг зазначає, що діапазон курсів для отримання стипендії – також ознака адаптації освітньої сфери до вимог нинішнього студента й інтересів суспільства [1, с.12].

Зокрема, у шотландських університетах студенти з етнічних груп більш зосереджені на окремих предметах, ніж інші групи студентів. Наприклад, 20,3 % чорношкірих студентів та 22,5 % азійських студентів вивчають інженерію та технології у порівнянні із 10,0 % та 12,8 % студентів з інших меншин .

Більш ніж половина (53,3 %) усіх азійських студентів вивчають бізнес і адміністративне право. 27,2 % етнічних студентів та 18,5 % білих студентів вивчають креативне мистецтво та дизайн у порівнянні із 4,6 % азійських

студентів [2, с.62].

Студентів з етнічних меншин приваблюють дисципліни гуманітарного профілю (55,4%), а також дисципліни профілю SAT (схоластичний тест на виявлення здібностей). Найменшим попитом користуються дисципліни, пов'язані із медициною, фізичними та сільськогосподарськими науками (приблизно 0,5 % студентів з етнічних меншин). На нашу думку, вищезазначені низькі показники у виборі етнічними студентами програм навчання, які є популярними серед представників домінуючої культури, можна пов'язати із неуспішністю студентів з етнічних меншин в цих складних галузях освіти.

Адміністрація вищих навчальних закладів Шотландії визнає, що й досі існують систематичні бар'єри для рівності результатів досягнень представників етнічних меншин, тому деякі освітні установи взяли на себе відповідальність й розробили план дій ліквідації недоліків у расовій рівності.

Так, у нарисі Міністерства освіти Шотландії «Навчальний план для вдосконалення. Як будувати навчальний план 3. Нарис для навчання і викладання» міждисциплінарне навчання окреслено як таке, що надає можливість викладачам та студентам поєднати навчання із дослідженням через навчальний план, закріплює вже вивчене у різний спосіб, забезпечує можливості для поглибленого вивчення, наприклад, через відповіді на запитання, дослідження проблем та шляхів їх вирішення або при написанні випускного проекту [3, с. 11].

Література

1. Canning J. 'Five years on: the language landscape in 2007' / J. Canning. – Southampton : Subject Centre for Languages, Linguistics and Area Studies, 2008. – 16 p.
2. Equality in colleges in Scotland: statistical report. Equality challenge unit, 2012. – 156 p.
3. The Scottish Government. Curriculum for excellence. Building the curriculum 3. A framework for learning and teaching, 2008. – 50 p.